

[Paul Schlüter.]

på et vist tidspunkt var fremme om i licitationsloven at indsætte en særlig, man kan vist sige fortrydelsesparagraf, ikke bliver gennemført. Det har været på tale med en regel, som skulle gå ud på, at bydende i en licitation indtil en vis tid efter licitationens afholdelse kunne trække deres bud tilbage på et friere grundlag, end de kunne og kan i henhold til aftalelovens regler. Jeg tror, det er meget nyttigt, at vi på dette område ligesom på andre — og andre har jo også været til drøftelse — holder fast ved, at det i dansk ret er bedst at have én fælles omfattende generel regel, som giver tilbudsgivere og aftaledeltagere mulighed for at træde tilbage, og jeg er glad for, at det ikke lykkedes at få denne bestemmelse ind i loven; også alle implicerede organisationer advarede jo stærkt imod den.

På et andet område har man ikke kunnet imødekomme vore synspunkter. Vi har haft den opfattelse, at det i alt fald var meget tvivlsomt, om leverancer burde tages med under denne lov. Det er jo således i de fleste byggeføretagender, at der foregår dels en produktion på selve byggepladsen, dels — og stadig mere almindeligt — leveres der til byggepladsen materialer, som er færdigproduceret på fabrikker, og der er forskel på disse to sider af byggeriet. Jeg føler mig ikke overbevist om, at det er rigtigt, at leverancer af færdigproducerede, præfabrikerede dele, elementer og den slags er inkluderet i licitationslovgivningen; vi vil følge, hvorledes den nye lov virker i praksis, og hvis det måtte vise sig, at leverancerne ikke passer rigtigt ind i det nye system, kan man vel i forbindelse med denne lovs revision på et vist tidspunkt vende tilbage til spørgsmålet.

Det aldeles afgørende i denne nye lovgivning er jo, at både forhåndsreguleringerne falder bort, og den mulighed, som hidtil har bestået for at udskyde det, man kalder de illoyale, de for lave bud, falder bort.

Det er vel ikke mindst forhåndsreguleringerne, som har gjort licitationsordningen upopulær i mange bygherrekredse og har givet anledning til megen omtale årene igennem af licitationssager. Nu, hvor vi er i færd med at afskaffe udskydningsbegrebet, kan det måske være rimeligt at minde om, at da denne ordning blev indført i dansk

retspraksis i 30erne, var baggrunden for udskydningsbegrebet, at man ønskede at beskytte bygherrerne. Men det må jo erkendes, at vi på det tidspunkt også var i en ganske anden beskæftigelsessituation end den, vi kender nu, og det skal da erkendes, at der i dag er et andet faktisk grundlag.

Jeg vil også gerne føje til, at jeg tror nok, at de, som har været ivrigt for at afskaffe udskydningskriteriet, har alt for højstemte forventninger om den billigørelse, som vil kunne ske i byggeriet, hvis udskydningen af de illoyale bud falder bort. Jeg tror ikke, der er så forfærdelig meget at hente. Nu skal vi se, hvordan ordningen vil virke i praksis, men jeg mener, der er grund til at fremhæve, at der meget vel også i fremtiden kan komme til at foreligge situationer, hvor det åbenbart er en bygherreinteresse, at der er en chance for at få et for lavt bud, som ganske enkelt er ude af takt med de faktiske byggeomkostninger, udskudt.

Dernæst vil jeg gerne sige, at mit parti har haft særlige betænkeligheder ved affattelsen af det af handelsministeren foreslåede § 5, stk. 2. I denne bestemmelse foreslår handelsministeren, at det totalt forbydes at have regler om medlemmers pligt til forudgående anmeldelse af licitationsbud over for deres organisation. Jeg synes, det bør fremhæves, at det, der sker gennem denne nye regel, jo er, at enkelte erhvervsgrupper stilles helt uden for den almindelige, jeg kan vist godt sige systematik, som gælder her i landet, og som har fundet udtryk i monopolloven. Det almindelige synspunkt efter monopolloven er jo, at alle erhvervsgrupper har adgang til at indgå aftaler, men at disse aftalers gyldighed er betinget af, at de, forinden de træder i kraft, anmeldes til monopoltilsynet og derefter godkendes af tilsynet. Og det er for mig meget betænkeligt, at man gennem § 5, stk. 2, således som handelsministeren har foreslået dets affattelse, diskriminerer en enkelt erhvervsgruppe, som stilles uden for det sædvanlige system.

Jeg forstår, at det motiv, som har været ledende, er den fare, som foreligger efter forslagsstillerens opfattelse for en overtrædelse af licitationslovens bestemmelser. Det må vel også erkendes, at der foreligger en sådan i alt fald teoretisk fare. Men man kunne jo lige så godt ud fra et sådant